

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

196

Vragen van het lid **Kuik** (CDA) aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de achterblijvende resultaten van het Deltaplan Dementie* (ingezonden 25 september 2017).

Antwoord van Staatssecretaris **Van Rijn** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 18 oktober 2017)

Vraag 1

Kent u de artikelen over het Deltaplan Dementie dat nog weinig concrete resultaten heeft voortgebracht?^{1 2}

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u regelmatig geïnformeerd over de voortgang van het nationaal actieplan tegen dementie, het Deltaplan Dementie?

Antwoord 2

Ja, ik heb regelmatig contact met het bestuur van het Deltaplan Dementie. Uw Kamer is ook op verschillende momenten over de totstandkoming en de voortgang van het Deltaplan geïnformeerd, zowel schriftelijk als mondeling.³

Vraag 3 en 4

Wat vindt u ervan dat het deltaplan tot nu toe nog weinig concrete resultaten heeft opgeleverd voor mensen met dementie en hun mantelzorgers? Denkt u dat het deltaplan concrete resultaten zal gaan opleveren en zo ja, wat is een realistisch tijdspad?

Kunt u stimuleren dat het deltaplan op korte termijn ook concrete resultaten oplevert voor mensen met dementie en hun mantelzorgers? Zo ja, hoe zien die mogelijkheden eruit?

¹ Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde, 2017, nr. 161, 21 september 2017

² www.zorgvisie.nl, 20 september 2017

³ Kamerstuk 25 424, nrs. 203, 217, 281 en 313

Antwoord 3 en 4

Het deltaplan levert op verschillende niveaus resultaten op, die inderdaad niet altijd direct merkbaar zijn voor mensen met dementie en hun mantelzorgers. Het plan ziet niet alleen op betere zorg en ondersteuning ten behoeve van de burger van nu, maar ook op die van de toekomst.

In 2013 is het onderzoeksprogramma Memorabel door ZonMw gestart. Na beoordeling van de ingediende projecten, zijn de uiteindelijk gehonoreerde onderzoeksprojecten medio 2014 daadwerkelijk gestart. Met een gemiddelde looptijd van 4 jaar, mogen op dit moment nog geen concrete – direct toepasbare – resultaten verwacht worden. Onderzoek naar dementie vergt een lange adem. Dat geldt niet alleen voor het onderzoek dat in Nederland wordt uitgevoerd, maar ook voor het vele – noodzakelijke – onderzoek in het buitenland (waar overigens veel samenwerking en afstemming plaatsvindt). Het zorgverbeterprogramma Dementiezorg voor elkaar, uitgevoerd door een consortium onder leiding van Vilans, is in maart 2017 gestart. Dit programma richt zich op verbetering van de dementiezorg in de thuissituatie. Cliënten van deelnemende zorgaanbieders kunnen hier binnen een jaar resultaten van merken.

Medio 2016 startte het programma Samen Dementievriendelijk, uitgevoerd onder leiding van Alzheimer Nederland. Mensen met dementie en hun mantelzorgers kunnen hiervan direct resultaten merken. Bijvoorbeeld doordat het personeel in de supermarkt, baliemedewerkers bij banken en gemeenten en taxichauffeurs zijn getraind om goed om te gaan met dementie. Ook mensen in de directe omgeving van iemand met dementie kunnen laten merken dat zij de online training gevolgd hebben. Het werven van dementievrienden loopt voorspoedig. Inmiddels hebben ruim 65.000 mensen getekend voor een dementievriendelijk Nederland.

Vraag 5

Kunt u aangeven hoe het vervolg van het deltaplan loopt nu de ambities als het nationaal register dementie en het zorgportaal niet gerealiseerd zijn en er over de verdeling van de gelden over wetenschappelijk onderzoek grote verdeeldheid is? Welke rol ziet u voor uzelf weggelegd?

Antwoord 5

Na de start van het deltaplan bleken het dementieregister en het zorgportaal in de oorspronkelijke opzet niet direct realiseerbaar. Dit hing onder meer samen met de vormgeving van de financiering ervan en (met name) de administratieve lasten verbonden aan een apart register. Dit betekent echter niet dat deze plannen zijn losgelaten. De oorspronkelijke pijlers zijn aangepast. Enerzijds is een pijler gerealiseerd met niet uitsluitend de ontwikkeling van een dementieregister, maar uitbreiding naar zorgverbetering via het programma Dementiezorg voor elkaar. Ontwikkeling van een dementieregister is een onderdeel hiervan, in een andere opzet, waardoor geen extra administratieve lasten ontstaan. Voor het dementieregister zullen gegevens uit bestaande registraties verzameld worden. Binnen het programma Dementiezorg voor elkaar is ook de ontwikkeling van een kennisnetwerk/zorgportaal voor professionals voorzien. Anderzijds is de pijler met het programma Samen Dementievriendelijk opgesteld. Binnen deze pijler wordt ook, door Alzheimer Nederland, gewerkt aan een zorgportaal voor mantelzorgers (www.dementie.nl). In plaats van een algemeen zorgportaal worden nu dus twee specifieke dementiezorgportalen ontwikkeld voor twee verschillende doelgroepen.

Het onderzoeksprogramma Memorabel richt zich zowel op de patiënt van morgen als de patiënt van vandaag. De onderzoeksonderwerpen zijn verdeeld over vier thema's: «oorzaken en mechanismen van de ziekten», «diagnostiek», «behandeling en preventie» en «doelmatige zorg en ondersteuning». Met ZonMw heb ik bij de start van het programma afgesproken dat er sprake is van een evenwichtige verdeling van de onderzoeksgelden over deze vier thema's.

Over de opzet van Memorabel zijn zowel bij de start als voor de start van de tweede fase uitgebreide stakeholdersconsultaties gehouden. De programma-commissie is eveneens breed samengesteld uit de diverse geledingen van onderzoekers. Ook drie mantelzorgers van personen met dementie zijn lid van de programmacommissie. Bij elke subsidieronde geven mensen met

dementie en hun mantelzorgers een oordeel over de ingediende onderzoeksvoorstellen.

Wegens relatieve ondervetegenwoordiging op het thema «doelmatige zorg en ondersteuning» bij de eerste subsidieronde is hiervoor een extra subsidieronde uitgeschreven. Ook de subsidierondes rond «kennisvragen uit de praktijk» richten zich vooral op onderwerpen uit het thema «doelmatige zorg en ondersteuning».

Ik vind het jammer dat, blijkens het artikel in het NTVG, onderzoekers van mening zijn dat het door hen uitgevoerde type onderzoek onvoldoende gehonoreerd wordt binnen Memorabel. Uit de voortgangsrapportages die ik van ZonMw ontvang, blijkt dat bij de honorering van ingediende onderzoeksvoorstellen rekening wordt gehouden met de voorwaarde van evenwichtige verdeling over de onderzoeksthema's binnen Memorabel. Wel is het zo dat, net als bij subsidierondes voor ander wetenschappelijk onderzoek, het aantal aanvragen de beschikbare middelen ver overtreft. Hierdoor moeten veel aanvragen afgewezen worden.